

SOLUCIÓNS LIBRO LINGUA GALEGA

- TEMA 6

• Páxina 74 (COMPRESIÓN LECTORA)

1 • Escríbea Brais desde a vila de Laza, na casa dos avós.
• Diríxea ao presidente dun club de fútbol suízo, o *Grasshoper*.

2 Laza (Ourense). Zürich (Suíza).

3 • Queda cos avós porque os pais emigraron a Suíza onde traballan. • O seu avó xogaba no equipo Unión Laza en Suíza onde tamén estivo emigrado. • Decidiu pedir-lles aos Reis Magos outras cousas para o colexio e ao presidente do club de

fútbol suízo, axuda económica para facer o traxe de peliqueiro. • Poñerá o traxe de peliqueiro por primeira vez cando cumpra os dez anos, agora ten nove.

4 RM. O traxe de peliqueiro consta dunha gran carauta pintada con debuxos de animais, unha chaqueta e pantalóns curtos con flocos, medias brancas... • RM. «unha chaqueta curta de veludo con flocos e lazos, a camisola e a gravata, un pano de liño, a faixa, as medias, os zapatos e o pantalón co cinto para pendurar as chocas.» • Vaille pintar un saltón, que é o emblema do club de fútbol suízo *Grasshoper*.

5 Cando fala do peso do traxe. Dío porque soste pesos excesivos é prexudicial para a saúde e o crecemento dos nenos e nenas. / Cando fala de lucir o emblema do equipo de fútbol. Dío porque ao Entroido vai moita xente e, polo tanto, faríao famoso.

6 e **7** RL.

• Páxina 75 (A FESTA TRADICIONAL)

1 • Fomos a un **festival** de música folclórica. • Mañá imos á **fiesta** da Dorna de Ribeira. • O día de San Xoán é día **festivo**. • Xián é un rapaz moi **festeiro** e alegre.

2 Intrusos: candeia / cabezudo. A primeira serie está relacionada co Entroido. A segunda coa música e o baile.

3 Magosto-cornete / Samaín-cabaza / Maio-xesta / Nadal-grilanda.

4 • revelar. • be. • hora.

5 Correr o Entroido. (A expresión quere dicir 'saír á rúa e divertirse')

- Páxina 76-77 (NUMERAIS E INDEFINIDOS)

1 NUMERAIS CARDINAIS: dous, oitenta, vinte e un. NUMERAIS ORDINAIS: sétimo, cuarta, cuadraxésima.

2 O próximo **vinte e catro** de febreiro vaise celebrar a **vixésimo segunda** edición da Festa da Filloa, en Lestedo, a **dezasais** quilómetros de Santiago.

Son un **oitavo**, un **décimo segundo** e un ático. Interesados, chamar ao **oitocentos setenta e oito**, **sesenta e nove**, **oitenta e tres**, **dezasete**.

3 • once • vinte e catro • trinta e tres • corenta e oito • cincuenta e dous • sesenta e cinco • setenta e sete • oitenta e nove.

4 oitava / décimo noveno.

5 RM. • *moito* público. • *bastantes* veces. • *algunha* nena. • *certos* contos. RL.

6 RM. • Celebráronse xa **moitas/bastantes** probas do campionato e gañei **bastantes/algúns** premios. • Había **moitas/demasiadas** persoas no concerto de música e **poucas/algunhas** no recital de poesía. **Alguén** chegou tarde e non cerrou a porta.

7 • *Nadie é incorrecta, a forma correcta é *Ninguén*.

8 • Podemos quedar **calquera** día da semana que vén. • Non hai dúbida **ningunha**, **alguén** deixou o ordenador acendido.

- Páxina 78-79 (A ACENTUACIÓN)

1 recado-madeixa-rato. ▶ cadeira. / capa-parada-colcha. ▶ caracol. / náutica-frase-cegoña. ▶ náufrago. / casa-semana-galego-león. ▶ camaleón. / calceta-collerá-camiño-cacao. ▶ cerámica. / auga-outono-esquimó-cubil. ▶ automóbil.

2 ÚLTIMA SÍLABA ▶ ordenador, dominó, calcetín, revés, perexil. PENÚLTIMA SÍLABA ▶ baleiro, parasito, vacaloura, réptil. ANTEPENÚLTIMA SÍLABA ▶ teléfono, tépedo, cárcere.

3 RM. xaneiro / saberá / señor / Laza / presidente / chamábase.

4 • café. • cámara. • bolígrafo. • áncora. • álbum. • arlequín.

5 • Palabras agudas. ▶ café, arlequín (calor, papel). • Palabras graves. ▶ álbum (coche, planta). • Palabras esdrúxulas.

▶ áncora, cámara, bolígrafo (público, fábrica).

6 Actividade de ditado.

7 • fabrica. • cántara. • diálogo.

8 RL.

- Páxina 81 (ACTIVIDADES FINAIS)

1 RM. O Samaín ▶ cabaza, candeia, caveira... O Nadal ▶ grilanda, árbore, agasallos... O Entroido ▶ disfrace, máscara, comparsa...

2 • ai! - hai. • ben - vén. • doce - doce.

3 RM. As palabras homófonas son as que soan igual aínda que significan cousas diferentes.

4 RM. No moedeiro había **catro** moedas. No moedeiro había **poucas** moedas. / **Nove** formigas arrodearon o caramelo. Había **moitas** formigas arredor do caramelo.

5 • plá-ta-no. • a-be-lla. • ma-ñá. • la-pis. • mú-si-co. • re-co-ller.

6 As palabras **esdrúxulas** teñen tónica a antepenúltima sílaba. / As palabras **agudas** son as que teñen tónica a última sílaba. As palabras **graves** son as que teñen tónica a penúltima sílaba.

7 RM. • **Aquela** ventá está sucia. • Aí están os **teus** amigos.

8 expresión-expresivo-expresar / estalar-estalido-estalo / esgotar-esgotador-esgotado.

9 RL.

- TEMA 7

- Páxina 86 (COMPRESIÓN LECTORA)

1 Faia e Lino, que son irmáns; os seus pais e unha cadela.
• O personaxe protagonista é a cadela. • Conta a historia a nena, Faia.

2 Atopárona na estrada (segunda imaxe). • Atopárona cando ían toda a familia no coche pola estrada camiño das vacacións.
• Porque alguén a deixou abandonada.

3 Porque estaba moi asustada.

4 A. Faia di: «Son moitos quilómetros os que levamos xa, como para dar a volta». B. Lino di: «Como lle chamaches rula, xa queda bautizada!». Dino para evitar que leven a cadela á protectora e quedaren con ela. Pódese entender que o feito de poñerlle nome é unha maneira de facela da familia.

5 • Pensan que é unha responsabilidade grande. («Antes de facerse cargo dunha mascota, hai que saber moi ben o traballo que dá e pensalo dúas veces».) • RL. • Ao final quedou coa familia.

6 Rula con maiúscula é o nome propio, con minúscula refírese a unha expresión cariñosa.

7 RL.

- Páxina 87 (A ESTRADA)

1 Os tíos perdéronse vindo cara á nosa vila. Sabían que no terceiro **cruzamento** tiñan que **virar** á esquerda e seguir por unha **estrada** secundaria. Pero contaron mal, perdéronse e continuaron polo **carril** equivocado. Ao final, aparcaron o **automóbil** e xantaron nunha **área de servizo**.

2 **1.** (*beirarrúa*) Espazo nas marxes dunha rúa, por onde van os peóns. **2.** (*beiravía*) Espazo que hai á beira dunha estrada. **3.** (*autovía*) Estrada con dous ou máis carrís para cada sentido. **4.** (*autoestrada*) Estrada con peaxe para a circulación rápida.

3 • sinalar ► sinalización. • circular ► circulación. • parar ► paradoiro. • colgar ► colgadoiro. • gasolina ► gasoleira. • roda ► rodeira.

4 Despois de facer aquel curso, Ana **abriuse camiño** como reporteira.

- Páxina 88 - 89 (ADJECTIVO. GRAOS)

1 • valente • activo • caloroso • xiratorio. RL.

2 (Adxectivo, subliñado. Substantivo, en negra) • No fermoso xardín da casa grande había unha escultura impresionante. • O amable veciño ofreceulle a Xiana unha deliciosa mazá. • Construíron unha casa espectacular na zona costeira. Adxectivos variables: fermoso, deliciosa, costeira. Adxectivos invariables: grande, impresionante, amable, espectacular.

3 RM. • paisaxe **fermosa/tropical**. • libro **antigo/grande**. • vacacións **longas/felices**. • contos **divertidos/terribles**.

4 Sabela e Uxía son irmás xemelgas, pero distintas (POSITIVO). Sabela é roxa (POSITIVO), de ollos azuis (POSITIVO) e ten a pel moi clariña (SUPERLATIVO) e finísima (SUPERLATIVO). É moi ri-seira (SUPERLATIVO) e ten un carácter moi agradable (SUPERLATIVO). Uxía tamén é roxa (POSITIVO), pero máis alta ca a irmá (COMPARATIVO DE SUPERIORIDADE); ten os ollos castaños (POSITIVO) e a pel menos clara ca Sabela (COMPARATIVO DE INFERIORIDADE). Iso si, as dúas son moi alegres (SUPERLATIVO) e unha é tan simpática coma a outra (COMPARATIVO DE IGUALDADE).

5 RM. O paporrubio é máis pequeno ca o papagaio. Os dous son moi bonitos.

6 • ...é unha persoa **grande**. 'De moita altura'. • ... é unha **gran** persoa. 'Persoa de moito mérito'. • ...é un **pobre** home. 'Que dá pena'. • ... é un home **pobre**... 'Que non é rico.'

- Páxina 90-91 (ACENTO GRÁFICO PALABRAS AGUDAS)

1 Hoxe foi un día completo; pola **mañá** fomos de **excursión** ao monte e xantamos **alí** bocadillos de **xamón**, patacas

fritidas, compota de **mazás**, e, para **papá**, un **puré** de verduras, porque lle doía unha moa. Pola tarde fixemos unha camiñada **espectacular**, a pé por un desfiladeiro. E cando chegamos á casa, despois da ducha, fomos ao **sofá** e aínda vimos **Alí Babá** e os corenta **ladróns**. Mi madre, que ben **durmín!**

2 bisavó / alelés / curmáns / bisturí / canción / bailarín / ciprés / compás / pantalóns.

3 RM. Agudas con acento: mamá, irmán, detrás. Agudas sen acento: chegou, arrincar, despois.

4 campá / París / botóns. RL.

5 RM. *Nomes de persoa*: Andrés, Antón, Xosé. *Nomes de lugar*: Lalín, Candeán, Sarandón.

6 ioió - parchís - león - dominó - compás. RL.

7 Actividade de ditado.

8 mazá. / maña. / antigás, antigas.

9 RL.

- Páxina 96 (ACTIVIDADES FINAIS)

1 A **beiravía** é parte de terreo á beira da estrada. A **beirarrúa** é unha parte lateral da rúa un pouco máis elevada e por onde pasan os peóns.

2 Andador, andada, andanza. Rodar, rodeira, rodaxe.

3 Fácil, redonda, chea, baleira.

4 Hai que marcar: O avó servía a sopa moi quente.

5 Circule con **precaución!** Hai un **autobús** avariado neste **carril**.

6 *Precaución* e *autobús* acentúanse porque rematan en *-n* e *-s*. *Carril* non se acentúa porque remata nunha consoante distinta de *-n* e *-s*.

7 Ese coche ten unha baca no teito. Esta vaca non é de raza galega.

8 RL.

9 A sílaba que soa máis forte nunha palabra é a sílaba **tónica** e as demais sílabas son **átonas**.

10 RL.

- TEMA 8

- Páxina 100 (COMPRESIÓN LECTORA)

1 Os costumes en distintas partes do mundo á hora de comer.

2 Ao Xapón, comen sentados no chan sobre unha esteira. *Lugar e utensilios*. En Xapón e na China usan paus. Nos países árabes comen coa man dereita. *Horarios da cea*: Os arxentinos cean moi tarde, os ingleses moi cedo, ás cinco da tarde. *Bos e malos modos*: En Inglaterra, non se deben poñer os cúbados na mesa e hai que poñer as mans sobre as pernas. En México, non se deben poñer as mans debaixo da mesa. Na China, non está ben visto rematar toda a comida do prato pero en Alemaña si.

3 • Dálles noxo. Porque é un animal que non se asocia ás comidas. • Lili non se estraña porque na gastronomía chi-

nesa é un alimento habitual e aceptado. Compárao coa centola, que ten unha forma pouco atractiva, coma unha araña.

4 Cuscús. (O primeiro debuxo.) O cuscús é unha sémola, unha especie de pasta, moi fina. Acompáñase con carne de cordeiro e con outros alimentos.

5 «Paréceme que vou máis cos alemáns». Dío Xurxo. Porque é de bo dente, gústalle comer todo o que ten no prato. / «Ti, Xurxo serías quen de comer o mundo.» Dío a mestra. Porque Xurxo é moi comellón.

6 A pataca, o tomate e o kiwi eran alimentos que non existían no noso país hai séculos. A pataca e o tomate veñen do continente americano. O kiwi vén do continente asiático.

7 RL.

- Páxina 101 (O TURISMO)

1 cabaza / cuncha / bordón.

2 • No albergue **hospedan** peregrinos durante todo o ano. • A turista **fotografaba** as fachadas da rúa principal. • Os camiñantes **repousaron** na praza para recuperar forzas. • O guía **informou** sobre a historia do botafumeiro.

3 • Persoa que lles mostra algo a outras. ► guía. • Tarxeta que se envía por correo. ► postal.

4 • benvinda: ben+vida (do verbo vir). • cataventos cata(r)+ventos. • portavultos: porta(r)+vultos. • audioguía: audio+guía. • parasol: para(r)+sol.

5 **D.** turismo cultural: modalidade de turismo relacionado co teatro, o cine, a literatura, os museos... que son característicos ou propios do lugar de destino. **A.** turismo activo: relacionado cos deportes na natureza: sendeirismo, montañismo, etc. **B.** Turismo gastronómico: relacionado coa gastronomía, as comidas propias do país de destino. **C.** turismo de ocio: relacionado cos parques de atraccións, festas e lugares en que os turistas van divertirse.

- Páxina 102-103 (O VERBO → DARÉMOLO A PARTIR DE SEMANA SANTA)

- Páxina 104-105 (O ACENTO GRÁFICO NAS PALABRAS GRAVES)

1 PALABRAS AGUDAS ▶ alelí. • coliflor. • almacén. • pasamáns. • revés. • metal. PALABRAS GRAVES ▶ • téxtil. • parasito. • útil. • fémur. • hábil. • lapis. • lapis. • cóndor. • álbum. • móbil. • áxil. • cráter.

2 • réptiles ▶ réptil. • fráxiles ▶ fráxil. • difíciles ▶ difícil. • cómics ▶ cómic. • débiles ▶ débil. • hábiles ▶ hábil. • dólares ▶ dólar. • líderes ▶ líder.

3 César Gómez, Sabela Rodríguez, Aníbal Pérez, Sara González, Xela Estévez, Néstor Henríquez, Vítor Fernández, Iria López.

4 tándem / fútbol / túnel / bíceps.

5 Son palabras graves e rematan en consoantes distintas de **-n** e de **-s**. RL.

6 Actividade de ditado.

7 • area. • dominó. • público.

8 RL.

- Páxina 170 (ACTIVIDADES FINAIS)

1 • O recepcionista é a persoa que, nun hotel ou nunha residencia, se encarga de recibir os clientes que se van hospedar alí. • O guía turístico é a persoa que lles explica aos turistas as cousas de máis interese dun lugar e que os orienta.

2 Pararraios - crebanoces - lavalouza - noiteboa.

3 • gañar (1.ª conx.) • ferver (2.ª conx.) • fritir (3.ª conx.)

4 **Sobe** alto, **escribe** no ceo, **corre** contento, o meu papaventos. **Xoga** coas nubes, **fala** co vento, **ri** cos paxaros, o meu papaventos.

5 **Álbum** leva acento porque é palabra grave rematada en consoante distinta de *n* e *s*. **Cromos** non leva acento porque é grave rematada en *s*. **Fútbol** leva acento porque é unha palabra grave que remata en consoante distinta de *n* e *s*.

6 • fraga + xílgaro ▶ fráxil. • abelá + alpiste ▶ lapis.

7 Derivadas de **valer**: valente, valedor, valía. Derivadas de **voar**: sobrevoar, voador, voo.

8 RM. Maleta colorida, pequena e moderna.

9 e **10** RL.

- TEMA 9

• Páxina 112 (COMPRESIÓN LECTORA)

1 • Breixo. • Domingo. • Na casa da avoa.

2 • Dío a avoa. Cando ve que todos están ensimesmados nos seus aparellos electrónicos e non falan entre eles. • Dío para provocar a atención de todos, pois o gato non forma parte do menú. • Quedan sorprendidos e de súpeto préstalle atención á avoa.

3 • Un carteliño onde dicía que só se podía usar a wifi co seu permiso. Porque está farta de que non falen entre eles e só atendan aos aparellos. • Foron ao monte buscar

castañas. Breixo preferiu quedar na casa porque estaba arrefriado.

4 Marcar a segunda imaxe. • O gato dicíalle que era moi torpe manexando o xogo. Para provocar nel medo e asustalo. • Porque a actitude do gato parecía demasiado ameazadora e perigosa.

5 RM. móbil, mensaxes, aplicación, consola, wifi, pantalla.

6 e **7** RL.

• Páxina 113 (A TECNOLOXÍA)

1 **A.** polgada. **B.** aplicación. **C.** carcasa. **D.** conexión sen fíos. **E.** pantalla táctil. **F.** icona.

2 • Pasa imaxes a formato dixital. ▶ escáner. • Copia tridimensionalmente. ▶ impresora 3D. • Conecta o ordenador á

Rede. ▶ módem. • Fai traballos automatizados. ▶ robot. • Serve para falar, enviar mensaxes e navegar. ▶ teléfono intelixente.

3 DIMINUTIVOS ▶ reloxiño, boíña. AUMENTATIVOS ▶ regalazo, maquinón, bicazo. Reloxo + sufixo *-iño*. Bo + sufixo *-iña*. Regalo + sufixo *-azo*. Máquina + sufixo *-ón*. Bico + sufixo *-azo*.

4 Realidade virtual. (Conxunto de escenas ou obxectos que parecen reais e que unha persoa percibe como se os vivise realmente, grazas a unhas lentes e cascos ou outros aparellos. Equivale a unha simulación da realidade.)

• Páxina 114-115 (O VERBO → DARÉMOLO A PARTIR DE SEMANA SANTA

- Páxina 116-117 (O ACENTO GRÁFICO NAS PALABRAS EXDRÚXULAS)

1 ▶ 1. semáforo. 2. pirámide. 3. teléfono. 4. fábrica. 5. látego. 6. médico. 7. cámara.

2 *Nome:* Cándido. *Apelidos:* Minguéns, Pérez. *Localidade:* Verín.

3 Árbitro, lámpada, cárcere. RL.

4 • Vítor e Einés acercáronse a aquelas fértiles terras no seu vehículo. • Óscar, un hábil explorador, marchou en chán-

dal de excursión ata o cráter do volcán. • Polo xardín da casa de Fátima corría un dálmata e nunha árbore cantaba un xilgaro.

5 Actividade de ditado.

6 • Animo. • exercito. • hábito.

7 RL.

- Páxina 121 (ACTIVIDADES FINAIS)

1 Icona. / carcasa.

2 Casiña, telladiño, portiña.

3 O leñador vivía nunha **casona** na montaña. Tiña un **telladazo** de lousa e unha **portaza** de piñeiro.

4 O rapaz **conta** unha historia. Os amigos **escoitan** atentos.

5 Conta: 3.ª persoa de singular. Escoitan: 3.ª persoa do plural.

6 Que pirámide de sílabas tan hidráulicas e máxicas! Que fantástica é a música das esdrúxulas simpáticas!

7 • pararraios. • crebanoces.

8 RM. • -ar: bailar, descansar. • -er: correr, ter. • -ir: sorrir, partir.

9 Falta acento en **portátil**. Ten que se acentuar porque é grave e remata en consoante distinta de *n* e *s*.

10 RL.

- TEMA 10

• Páxina 126 (COMPRESIÓN LECTORA)

1 Do uso da bicicleta en Ámsterdam.

2 E unha persoa (rapaz ou rapaza) que vai pasar unhas vacacións a Ámsterdam cos pais. Descóbreo todo durante as vacacións nesa cidade.

3 É a capital de Holanda. • As bicicletas utilízanse como medio de transporte habitual. • Sesenta de cada cen. RL.

4 **Forma da cidade:** pequena, con rúas estreitas, atravesada por pontes e canles. **Relevo e clima:** plana, case sen desniveis, con temperaturas moderadas tanto no inverno coma no verán. **Servizos:** 400 km de carril bici, aparcadoiros exclusivos, talleres de reparación, casas de alugueiro de bicis, tarifa mínima para cargar a bici en calquera medio de transporte público.

5 (1.ª imaxe) Hai unha tarifa mínima por cargar a bici en calquera medio de transporte público. (2.ª imaxe) Coas bicis circúlase ben polas pontes estreitas das canles da cidade. (3.ª imaxe) Hai moitos aparcadoiros para bicicletas. Outras razóns: hai moitos carrís bicis.

6 RM. Que os holandeses teñen unha maneira de ser e de actuar diferente da nosa.

7 RM. Porque é moi cómodo circular en bici por unha cidade plana, onde o clima é suave e onde hai moitos servizos para as bicicletas. Ademais, permite acceder sen problemas ás rúas estreitas da cidade.

8 RL.

• Páxina 126 (A BICICLETA)

1 **cadro:** armazón metálica da bicicleta. **faro:** proxector de luz. **piñón:** roda máis pequena dunha engrenaxe. **sela:** asento. **prato:** peza da bicicleta, redonda e plana, onde se engancha a cadea. RL.

2 Nervioso, Xoel puxo o **culote** curto e o **maillot** co escudo do club. Inflou os **pneumáticos** coa **bomba do aire** e saíu cos compañeiros. Pedaleou con estilo, pero de súpeto non

puido frear: a **panca de freo** tiña solto un cable. Case come ao compañeiro!

3 Raio, válvula, lamia, cuberta.

4 • roda, rodeira, rodear, rodar (de roda). • redeiro, redada, rede, enredar (de rede).

5 1. Facer eses. 2. Frear en seco. RL.

- **Páxina 128-129 (O VERBO → DARÉMOLO A PARTIR DE SEMANA SANTA**

- **Páxina 130- 131 (ACENTUACIÓN EN DITONGOS E HIATOS)**

1 PALABRAS CON DITONGO: mangueira, avión, periódico, ancián, acuático, hidráulico, xenial, ademais, triángulo, béisbol, hixiénico, cirurxián. PALABRAS CON HIATO: saúde, beirarrúa, asubío, aldeán, baúl, transeúnte, océano, froitaría, oceánico, arqueólogo, egoísta, capicúa.

2 AGUDAS ▶ avión, ancián, xenial, ademais, cirurxián, aldeán, baúl. GRAVES ▶ mangueira, béisbol, saúde, beirarrúa, asubío, transeúnte, froitaría, egoísta, capicúa. ESDRÚXULAS ▶ periódico, acuático, hidráulico, triángulo, hixiénico, océano, oceánico, arqueólogo.

3 Caldeiro, lúa, axóuxere, faraón, raíña.

4 TEÑEN DITONGO ▶ azuis, puido, triunfo. TEÑEN HIATO ▶ catiúsca, contribuír, diúrno, fiúncho, concluír, posuír, suízo, xuíz, muíño.

5 • As vogais *iu/ui* forman un ditongo... cando a vogal tónica (*i, u*) é a primeira. Exemplos ▶ puido, triunfo, azuis. As vogais *iu/ui* forman un hiato... cando a vogal tónica (*i, u*) é a segunda. Exemplos ▶ catiúsca, contribuír, diúrno.

6 RL.

7 Actividade de ditado.

8 • voo, voitre. • reitor. • dinosauros.

9 RL.

- Páxina 132 (ACTIVIDADES FINAIS)

1 De esquerda a dereita e de arriba a abaixo: sela ou asento, guiador, panca de freo, raio.

2 Intrusas: piollo, caxato.

3 Pinta, varre, cobre, lava, adorna. Presente de indicativo.

4 **Pintou** o outono, / **varreu** o vento, / **cubriu** a neve / e **lavou** o inverno. / E a primavera, / chea de flores, / **adornou** o soto / con mil cores.

5 **Previsión:** acentúase o ditongo por ser unha palabra aguda rematada en *n*. **Treboadas:** non se acentúa o hiato, segue as regras de acentuación das palabras graves. **Carreira:** na sílaba tónica hai un ditongo, non se acentúa por ser unha palabra grave rematada en vogal. **Adfase:** hai un hiato, acentúase porque a sílaba tónica é a vogal pechada e hai que marcar o hiato.

6 • culleriña, cullerón. • zapatiño, zapatazo.

7 • escollo. • xantan.

8 e **9** RL.